

Směrnice č. 2/2015

Informace o dokumentu:

Směrnice stanovující pravidla nakládání s výsledky výzkumu a vývoje a způsob jejich ochrany

Zpracoval		Schválil
Jméno	Martin Fusek	Zdeněk Hostomský
Funkce/Útvar	Zástupce ředitele pro strategický rozvoj	Ředitel ústavu
Datum	1.1.2015	
Datum účinnosti	1.1.2015	

Ochrana duševního vlastnictví a utajení informací

Preambule

Všichni pracovníci Ústavu organické chemie a biochemie AV R, v.v.i. (dále jen Ústav) jsou povinni dbát na ochranu výsledků výzkumu a vývoje realizovaných v Ústavu nebo s jeho přispěním. Každý pracovník, který vytvoří jakýkoliv předmět duševního vlastnictví, který je, byť potencionálně, způsobilý ochrany jako vynález, užitný vzor nebo průmyslový vzor (dále společně jen "**předmět duševního vlastnictví**") je povinen Ústav o této skutečnosti neprodleně písemně vyrozumět a předat mu podklady potřebné k posouzení takového předmětu duševního vlastnictví. Tuto povinnost splní podáním oznámení o vzniku duševního vlastnictví a předáním podkladů, jak je uvedeno dále v Příloze. 1. Každý pracovník je zodpovědný za hmotný i nehmotný prospěch, ale i za případné ekonomické ztráty (§ 2985 zák. č. 89/2012, občanského zákoníku, v platném znění). V rámci zjednodušení všech postupů ochrany duševního vlastnictví a pro jednodušší postupy komercializace výsledků vědecké práce založil Ústav společnost IOCB TTO s.r.o. (dále IOCB TTO), která přebírá řadu povinností.

1. Zveřejnění výsledků a patentová ochrana:

a. Za ochranu duševního vlastnictví v souvislosti s jeho zveřejněním zodpovídá vedoucí týmu; nevznikne-li předmět duševního vlastnictví v rámci vědeckého týmu, je za ochranu takového duševního vlastnictví odpovědný nejbližší nadřízený pracovníkovi, který je původcem takového předmětu duševního vlastnictví (dále společně jen "**Odpovědná osoba**"). Tím není dotčena obecná povinnost mlčenlivosti všech pracovníků Ústavu.

b. Před jakýmkoliv zveřejněním předmětu duševního vlastnictví, např., ne však pouze, při prezentacích na vědeckých konferencích ústní nebo posterovou formou, při publikaci abstraktu, při vědecké publikaci a při vědeckých diskuzích nebo v médiích, je na

Odpovědné osobě, aby zvážila, zda nedojde k porušení povinnosti mlčenlivosti nebo takovému zveřejnění informací, které může ohrozit nebo znemožnit formální ochranu předmětu duševního vlastnictví nebo jakékoliv jeho využití. V případě pochybností je Odpovědná osoba povinná před jakýmkoliv zveřejněním informací o předmětu duševního vlastnictví kontaktovat IOCB TTO a vyžádat si písemné stanovisko.

c. V případě, že se jedná o předmět duševního vlastnictví, který je způsobilý patentové nebo jiné formální ochrany, je pracovník Ústavu povinen podat „Oznámení vynálezu“ (dále jen „**Oznámení**“), (formulář je v elektronické formě ke stažení na webových stránkách Ústavu pod složkou „formuláře“) spolu s podklady potřebnými pro posouzení daného výsledku a spolu s vyjádřením Odpovědné osoby do sekretariátu ředitele. Sekretariát Oznámení zaregistruje a předá IOCB TTO (podrobněji viz příloha).

d. Jestliže Ústav uplatní právo na předmět duševního vlastnictví, potom platí, že:

i. Ústav oznámí tuto skutečnost původcům v souladu se zákonem, písemně v nejbližším možném termínu, nejpozději do 3 měsíců od přijetí Oznámení,

ii. původcem vynálezu zaměstnaným v Ústavu ke dni podání Oznámení přísluší celková odměna ve výši 10 000 Kč.

iii. Ústav sepíše s původci Smlouvu o stanovení odměny v souvislosti se vznikem a užitím předmětu duševního vlastnictví,

iv. Smlouva bude definovat mimo jiné výši odměny původce/původců na příjmech z využívání předmětu duševního vlastnictví jako:

$$Y=X(0,4X + 6)/(4X+10)$$

kde Y (v milionech Kč) je výše odměny pro původce, kteří vytvořili vynález jako zaměstnanci Ústavu, a X je základ pro výpočet odměn (v milionech Kč), který je definován jako příjmy ústavu z licence snížené o náklady.

e. Jestliže Ústav nebude mít o patent zájem nebo se nevyjádří k podanému Oznámení do 3 měsíců od jeho podání do sekretariátu ředitele, je možné uveřejnění výsledků a je pouze na původcích, jestli si budou na vlastní náklady chránit uvedené výsledky.

2. Spolupráce s jinými subjekty:

a. Při jakékoliv spolupráci s akademickými pracovišti je třeba, aby zaměstnanci ústavu dbali na ochranu duševního vlastnictví a ve vhodných případech ji zajistili smluvně. Takovou smlouvu připraví na vyžádání Odpovědné osoby IOCB TTO.

b. Jakákoli spolupráce s komerčními pracovišti musí být podložena písemnou smlouvou. Tuto Smlouvu připraví na vyžádání IOCB TTO a může jí podepsat pouze ředitel Ústavu, případně jím pověřený zástupce. Jakékoliv návrhy smluv předložené třetími osobami je třeba předložit k posouzení IOCB TTO. Odpovědnost za splnění povinností zde uvedených nese Odpovědná osoba. IOCB TTO zajistí další potřebné kroky.

c. Při jakémkoliv jednání, písemném i ústním, elektronickém nebo telefonickém, tedy v jakémkoliv případě, kdy je možné sdělit nebo zpřístupnit informace, které mají povahu obchodního tajemství nebo se jakýmkoliv způsobem týkají duševního vlastnictví, musí pracovníci Ústavu dodržovat alespoň tyto povinnosti:

- i. dbát na utajení jakýchkoliv informací, které se týkají duševního vlastnictví nebo obchodního tajemství Ústavu;
- ii. nedomlouvat spolupráce a společné projekty s komerčními partnery bez předběžného projednání s IOCB TTO;
- iii. při jakékoliv výměně i sdělování jakýchkoliv takových informací s komerčními partnery sepsat smlouvu o zachování mlčenlivosti, kterou připraví na vyžádání Odpovědné osoby IOCB TTO.

3. Poskytování vzorků:

- a. Za jakékoliv nakládání se vzorky nese odpovědnost Odpovědná osoba. O jakémkoliv předání vzorků mimo Ústav rozhoduje Odpovědná osoba.
- b. Jakékoliv předávání vzorků mimo Ústav musí být uskutečněno pouze na základě písemné smlouvy o předání vzorků, tzv. MTA (formulář v elektronické formě je ke stažení na webových stránkách Ústavu pod složkou formuláře). Tuto smlouvu může podepsat pouze ředitel Ústavu, nebo jím pověřený zástupce.
- c. V případě spolupráce a společných projektů, se řídí práva a povinnosti v souvislosti s nakládáním se vzorky písemnou smlouvou, v jejímž rámci taková spolupráce probíhá. Povinnost podepsat MTA smlouvu neplatí v případě rutinního analytického testování i jednorázové akademické spolupráce zjevně bez komerčního potenciálu, což rozhodne a nese za to odpovědnost Odpovědná osoba. U smluv uzavřených do dne vydání této směrnice se postupuje v souladu s nimi.

Nedílnou součástí tohoto příkazu jsou níže uvedené přílohy č. 1 a č. 2.

V Praze dne 15.5.2015

Příloha č. 1

Obecné pravidlo – máte-li jakékoliv pochybnosti, dotazy, nápady, obraťte se ihned na IOCB TTO. Čím dříve se projekt začne organizovat prostřednictvím IOCB TTO, tím méně práce pro vás a tím větší šance na úspěch. Je velmi nešťastné, snažit se např. o rychlé sepsání patentu týden před odesláním publikace i před cestou na konferenci. Takový postup vede většinou pouze k množství práce, která ale nepřinese žádaný výsledek. Proto je třeba o případném patentu začít diskutovat co nejdříve. IOCB TTO sídlí v místnosti 269b, budova A, 3. patro, vnitřní linka 554, e-mail info@iocb-tto.cz, další informace naleznete také na www.iocb-tto.cz

1. Postup při ochraně předmětů duševního vlastnictví (zejména přihlášky vynálezů, přihlášky užitných vzorů)

V případě, že řešení dosažené v Ústavu považuje pracovník (či pracovníci) Ústavu – původce (či původci) duševního vlastnictví - za tak závažné, že by mělo být chráněno (dále se bude pro zjednodušení hovořit jen o patentování), postupuje se podle následujících kroků. Jako příklad je uveden vynález. Pokud jde i o jiný předmět duševního vlastnictví, postupuje se podle uvedeného postupu přiměřeně:

1. Do sekretariátu ředitele se podá vyplněný formulář "Oznámení vynálezu" spolu s podklady pro posouzení vynálezu obsahující vyjádření Odpovědné osoby. Podklady pro posouzení vynálezu jsou například teze nebo rukopis publikace k danému tématu, i zhruba napsaná patentová přihláška. Toto platí pro každý případ, i když se patent připravuje jako výsledek spolupráce s jakoukoliv jinou institucí.

2. Toto oznámení bude po registraci v sekretariátu ředitele předáno IOCB TTO, která zařídí další kroky.

3. IOCB TTO si obratem dohodne s původcem vynálezu schůzku, kde převodce vysvětlí hlavní body a záměry/aspekty daného vynálezu.

4. Na základ této schůzky IOCB TTO provede analýzu s pomocí odborné rady svolávané *ad hoc*.

5. IOCB TTO navrhne řediteli Ústavu (spolu se svým zdůvodněním) jeden z následujících postupů. Ředitel však není povinen se řídit návrhem IOCB TTO. Odpověď, ať kladná nebo záporná, bude dána, co nejrychleji to bude možné (ve lhůtě 3 měsíců od Oznámení) a celý proces se velmi urychlí, když autor/autoři vynálezu informují o potenciálním záměru patentovat IOCB TTO v co nejrannější fázi. Odpověď Ústavu může být:

a. Ústav nemá o patent zájem. Ústav písemně oznámí původci/původcům, že o patent nemá zájem. V tomto případě je možné zveřejnění výsledků okamžitě anebo si původce může vynález přihlásit sám na vlastní náklady. V případě, že se Ústav do 3 měsíců od podání Oznámení nevyjádří, platí tím automaticky, že Ústav nemá zájem.

b. Ústav má o patent zájem. Ústav písemně oznámí původci, že o patent má zájem, čímž uplatní své vlastnické právo na vynález. V případě, že Ústav uplatní právo na vynález, přísluší původcům odměna ve výši 10.000,-Kč. Tato odměna se rozdělí mezi původce v poměru jejich podílu na vytvoření vynálezu. Bude sepsána smlouva mezi původci a Ústavem o využití vynálezu. Zároveň bude IOCB TTO pokračovat ve

spolupráci s původci na definování dalšího postupu pro podání přihlášky pro formální ochranu např. patentu (dále jen PV), a na postupu mezi podáním PV, PCT přihlášky, případně vstupu do národních fází. V případě předmětu duševního vlastnictví řešeného ve spolupráci s třetí osobou, vyjednává podmínky smlouvy s touto třetí osobou IOCB TTO.

6. Patent je zcela majetkem Ústavu a je na Ústavu jaké další postupy zvolí. IOCB TTO navrhuje vedení ústavu další postup, kterým se Ústav může (ale nemusí) řídit. Například:

- a. Ústav může rozhodovat, kdy a kde se dané řešení bude chránit.
- b. Může také rozhodnout, že se PV v daném stadiu nebude podávat a ochrana informací bude zajištěna mlčenlivostí (a v tom případě nelze nic zveřejnit, publikovat).
- c. Ústav může kdykoliv pozastavit řízení o udělení patentu.
- d. Ústav může kdykoliv ukončit platnost patentu.
- e. Ústav nemá ze zákona v případě bodu c) a d) jakékoliv závazky k původci (ani ho o svém rozhodnutí a postupu informovat), ale obvykle patent před opuštěním patentu původci nabídne k odkoupení.

7. Zveřejnění řešení, které je předmětem ochrany (publikace, zaslání abstraktu atd.), je možné pouze po získání potvrzení od Úřadu o podání PV.

2. Vzorky

Při předávání vzorků třetí osobě je třeba sepsat s danou osobou dohodu o takovém předání. Tato dohoda má v základě dva hlavní účely. Jednak se tím chrání duševní vlastnictví vzniklé na ÚOCHB a jednak se tím ÚOCHB zbavuje zodpovědnosti při případném nevhodném použití vzorku (např. jakákoliv škoda v souvislosti s ekonomickými ztrátami nebo újmou na zdraví).

Povinnost podepsání MTA se nevztahuje na:

- probíhající spolupráce v rámci společných grantových projektů
- rutinní analytické testování

Povinnost podepsání MTA se zvláště vztahuje na:

- předávání vzorků komerčním subjektům
- předávání vzorků zahraničním subjektům

Poskytování vzorků může být paralelně upraveno smlouvami s třetí osobou (domácí i zahraniční akademická instituce nebo komerční partner), jejichž součástí jsou práva ujednání týkající se nakládání se vzorky. V takovém případě není nutné podepisovat MTA, ale je třeba řádně ověřit (např. konzultací s IOCB TTO), zda skutečně práva a povinnosti týkající se nakládání se vzorky jsou upravena v jiné smlouvě s touto třetí osobou.

3. Spolupráce s jinými vědeckými i komerčními pracovišti:

Spolupráce s jinou vědeckou institucí. Je na odpovědné osobě, aby všichni účastníci měli na paměti ochranu duševního vlastnictví a obchodního tajemství, a to jak u domácích tak zahraničních subjektů.

Spolupráce s komerčními pracovišti. Za komerční pracoviště je třeba považovat jakoukoli osobu, která není vědeckou institucí. V případě, že se na zaměstnance obrátí taková třetí osoba s žádostí o spolupráci, je samozřejmě taková možnost vítána, nicméně je třeba se co nejdříve spojit s IOCB TTO, které bude dále vyjednávat konkrétní podmínky takové spolupráce. Je naprosto nutné v prvním kroku sepsat smlouvu o mlčenlivosti, případně o oboustranné mlčenlivosti. Někdy tuto smlouvu nabízí tato třetí osoba, někdy jí vyžaduje Ústav. Nelze na všechny typy kontaktů, rozhovorů a případných spoluprací použít stejnou smlouvu a proto je nutné požádat o její vytvoření IOCB TTO. Jestliže rozhovory s třetí osobou postoupí k definici nějaké spolupráce, je nutno o spolupráci sepsat písemnou smlouvu a to předem, tedy předtím než dojde k jakémukoliv sdělení i zpřístupnění jakýchkoliv informací, které se týkají duševního vlastnictví nebo mají povahu obchodního tajemství. Taková smlouva bude mimo jiné řešit otázku ochrany duševního vlastnictví a podílech na společně vytvořeném duševním vlastnictví. Tyto činnosti zajistí IOCB TTO. Efektivní účast IOCB TTO v procesu nakládání s duševním vlastnictvím, ochranou obchodního tajemství a nakládání se vzorky závisí na včasné dostatečné a pravdivé informovanosti IOCB TTO ze strany zaměstnance Ústavu.

V Praze dne 15.5.2015

Příloha č.2

Práva k výsledkům vědeckého výzkumu a jejich využití

1. Jde-li o výsledek veřejné zakázky ve výzkumu, vývoji a inovacích, která je vždy zadávána jen pro potřeby poskytovatele nebo správního úřadu, který není poskytovatelem, potom je režim vlastnictví výsledků a jejich užití upraven platnou právní úpravou.

2. Pokud jde o výsledek činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích, která není veřejnou zakázkou, patří příjemci. Pro nakládání s výsledky činnosti, která není veřejnou zakázkou, platí tyto principy, které plynou z Nařízení EK č. 651/2014 a ze Sdělení Komise Rámcem pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací:

a) Je-li příjemcem výzkumná organizace nebo provozovatel výzkumné infrastruktury a má-li výlučná práva k výsledku plně financovaném z veřejných prostředků, je využití výsledků možné pouze veřejným šířením výsledků výzkumu na nevýlučném a nediskriminačním základě, například prostřednictvím výuky, databází s otevřeným přístupem, veřejně přístupných publikací či otevřeného softwaru nebo transferem znalostí.

b) Transferem znalostí se rozumí proces, jehož cílem je získávání, shromažďování a sdílení explicitních a implicitních znalostí včetně dovedností a kompetencí v hospodářských i nehopodářských činnostech, jako jsou spolupráce při výzkumu, poradenství, poskytování licencí, zakládání společností typu spin-off, publikace a mobilita výzkumných pracovníků a dalších osob, jež se podílejí na těchto činnostech. Kromě vědeckých a technických poznatků zahrnuje také jiné druhy znalostí, např. znalosti, jež se týkají používání norem a právních předpisů, v nichž jsou tyto normy obsaženy, znalosti podmínek reálného provozního prostředí a způsobů organizačních inovací, jakož i řízení znalostí v souvislosti s určováním, získáváním, zabezpečením, ochranou a využíváním nehmotného majetku. Činnosti v rámci transferu znalostí, pokud jdou prováděny buď výzkumnou organizací nebo výzkumnou infrastrukturou nebo společně s dalšími takovými subjekty a pokud se veškerý zisk z těchto činností znovu investuje do primárních činností výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury, mají povahu nehopodářské činnosti.

c) Je-li příjemcem účelové podpory projektu podnik spolu s výzkumnou organizací, pak:

i) výsledky této spolupráce, které nelze chránit podle zákonů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné tvůrčí činnosti, mohou být volně šířeny a práva k výsledkům vycházejícím z činnosti výzkumné organizace plně náležejí těmto příjemcům, nebo

ii) jakákoliv práva k výsledkům projektu, jakož i související přístupová práva, náležejí všem spolupracujícím subjektům v míře odpovídající rozsahu jejich účasti na řešení projektu, nebo

iii) výzkumná organizace obdrží od spolupracujícího podniku náhradu odpovídající tržním cenám za práva k výsledkům projektu, která vznikla v důsledku jejich činnosti a

jsou postoupena spolupracujícímu podniku, nebo k nim tento podnik získal přístupová práva.

d) Smluvní výzkum – je považován za hospodářskou činnost.

Podmínky – podnik, pro který výzkumná organizace výzkum provádí, stanoví podmínky smlouvy, vlastní výsledky výzkumných činností a nese riziko neúspěchu a současně je splněna jedna z následujících podmínek:

i) výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura poskytuje danou výzkumnou službu nebo provádí smluvní výzkum za tržní cenu nebo

ii) nelze-li určit tržní cenu, výzkumná organizace provádí smluvní výzkum ze cenu, která:

-odráží plné náklady služby a obecně zahrnuje marži stanovenou podle marží, jež obvykle uplatňují podniky působící v odvětví dotčené služby nebo

-je výsledkem jednání za obvyklých tržních podmínek, pokud výzkumná organizace coby dodavatel služby v jednání usiluje o to, aby při uzavření smlouvy dosáhla maximálního hospodářského prospěchu, a pokryje alespoň své mezní náklady.

Pokud si výzkumná organizace ponechá vlastnictví práv duševního vlastnictví nebo příslušná přístupová práva, lze jejich tržní hodnotu odečíst od ceny, jež má být zaplácena za dotčené služby.

V Praze dne 15.5.2015